

۲۰۹۶۹۳۸

د. پیری

۹۹, ۶, ۱۲

حقوق مدنی

۲۰=۷۰

دکتر حدید رضا رادوین مهر

www.ketab.ir

سرشناسه: رادوین مهر، حمیدرضا، ۱۳۶۵-RadvinMehr, HamidReza

عنوان قرارداد: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc. عنوان و نام پدیدآور: حقوق مدنی ۷۰=۲۰/ حمیدرضا رادوین مهر.

نشر: تهران: طنین عدالت کوشا، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۴۱۸ ص. جدول شابک: ۹۸۷-۶۰۰-۹۵۵۸۷۵-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع:	حقوق مدنی -- ایران -- تفسیر و استنباط
موضوع:	Iran -- Interpretation and construction -- Civil rights
موضوع:	قانون مدنی -- ایران -- تفسیر و استنباط
موضوع:	Civil law -- Iran -- Interpretation and construction

رده بندی کنگره: KMH۵۰۰

رده بندی دیویی: ۵۵/۳۴۶

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۹۷۳۳۴

حقوق مدنی ۷۰=۲۰

دکتر حمیدرضا رادوین مهر

ناشر: طنین عدالت کوشا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۵۸۷۵-۹

چاپ اول: ۱۳۹۹

چاپ و صحافی: طنین

شمارگان: ۱۰۰۰

نشر طنین عدالت کوشا: تهران، خیابان فلسطین، خیابان ایتالیا،

خیابان سرپرست، پلاک ۳۱ واحد ۱۱- تلفن: ۸۸۹۸۳۳۸۶

۴۱۲۵۰۰۰

سخن مولف

اوست وکیل و سرپرست و هر چه داریم از اوست که فروافتادن در مقابل او تنها راه
برخواستن است. شکر و سپاس فراوان خدای را که توفیق عنایت فرمود تا این بنده
حقیر در حد بضاعت خویش قدمی ناچیز در عرصه وسیع علم بردارد.

در این سرترین روزگاران هستند انسان هایی که هنوز بتوان به آنها دل خوش کرد.
گرمای و حرارتشان را حس کرد، با نگاه روشنشان از سنگلاخ ها به سلامت گذر کرد و
به مقصود، به بارور شدن اندیشه رسید، به پاس همه ی راه هایی که از دل بیراهه ها
نجاتم داد، صمیمانه برین سپاسها را تقدیم می کنم به پدر و مادر و خانواده عزیزم که
دست بخشنده و مونس اندیشه شان مانند خالق بخشنده گی، عظمتی بیکران دارد.

بر خود لازم می دانم مراتب سپاس خود را از اندیشمند فرهیخته، استاد برجسته
جناب آقای دکتر سعید لطفی اعلام نمایم و از خداوند علیم و لطیف می طلبم که
سخن دلپذیر و دل سخن پذیر ایشان روزی در بیان، چرا که آن چه می تواند مدد
کار جوان در ایام سخت و عبور از مراحل بسو زندگی باشد، بهره برداری از تجارب
کسانی است که خود در طول زندگی این منازل پر خار را طی کرده و به سلامت از
آن ها گذشته اند. امام علی علیه السلام می فرماید: «سر آن آزموده هم نشین باش
که آن ها متاع پر ارج تجربه های خود را به گران ترین بهای یعنی فدا کردن عمر خود
تهیه کرده اند و تو آن متاع گران قدر را با ارزان ترین قیمت به دست می آوری.

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس

که دراز است ره مقصد و می سوسفرم

عناوین اصلی کتاب

دفتر اول و سوم - اشخاص و حمایت از مجبورین، کلیات قراردادها

فصل اول - تأسیسات حقوقی	۱۵
مبحث اول - اعمال حقوقی	۱۷
مبحث دوم - وقایع حقوقی	۱۷
مبحث سوم - تعریف عقد	۱۸
مبحث چهارم - اقسام عقد	۲۰
مبحث پنجم - مراحل عقد	۳۰
فصل دوم - شرایط صحت معاملات	۲۵
مبحث اول - قصد و رضا	۲۶
مبحث دوم - سکوت در انشای عقد	۲۷
مبحث سوم - آثار قصد معیوب و اشتباه	۴۰
مبحث چهارم - عیب در رضا، اکراه	۴۶
مبحث پنجم - اهلیت	۵۲
مبحث ششم - مال حقوقی سفیه	۵۷
مبحث هفتم - مورد معامله	۵۹
فصل سوم - آثار معاملات	۷۳
مبحث اول - اصل لزوم و اصل صحت	۷۳
مبحث دوم - آثار معاملات در برابر اشخاص ثالث	۷۵
مبحث سوم - استثنائات اصل لزوم بودن قراردادها	۷۶
مبحث چهارم - تعهد به نفع شخص ثالث	۷۹
مبحث پنجم - خصوصیات تنفیذ	۸۵
مبحث ششم - آثار معامله فضولی	۸۹
فصل چهارم - شروط	۹۷
مبحث اول - شرط صفت	۱۰۰
مبحث دوم - شرط نتیجه	۱۰۳
مبحث سوم - شرط فعل	۱۰۵
مبحث چهارم - اسقاط و انحلال شرط	۱۰۸
فصل پنجم - سقوط تعهدات	۱۱۳
مبحث اول - وفای به عهد	۱۱۴
مبحث دوم - اقاله (تفاسخ)	۱۲۲

مبحث سوم - ابراء (اسقاط حق دینی)	۱۲۶
مبحث چهارم - تبدیل تعهد	۱۲۷
مبحث پنجم - تهاتر	۱۲۹
مبحث ششم - مالکیت ما فی الذمه	۱۳۴

دفتر دوم - اموال و مالکیت

فصل اول - تقسیم بندی اموال	۱۳۹
مبحث اول - مال غیر منقول	۱۳۹
مبحث دوم - مال منقول	۱۴۲
مبحث سوم - تقسیم مال به عین و منفعت	۱۴۶
مبحث چهارم - تقسیم مال به مثلی و قیمی	۱۴۷
مبحث پنجم - مال مصرف شدنی و مصرف نشدنی	۱۴۸
مبحث ششم - تقسیم مال به ملک و مباح	۱۵۰
فصل دوم - مالکیت	۱۵۳
مبحث اول - بهره و تصرف	۱۵۳
مبحث دوم - عرقه و وجود حق انتفاع	۱۵۸
مبحث سوم - وقف	۱۶۰
مبحث چهارم - شرط عرصه و وقف	۱۶۹

دفتر چهارم - الزامات خارج از قرارداد

فصل اول - کلیات، ایفای ناروا	۱۷۹
مبحث اول - ضمان قهری	۱۸۰
مبحث دوم - ایفای ناروا	۱۸۲
مبحث سوم - ارکان ایفای ناروا	۱۸۴
فصل دوم - اداره فضولی مال غیر	۱۸۹
مبحث اول - شرایط اداره فضولی مال غیر	۱۸۹
مبحث دوم - اثر اکراه در اداره فضولی مال غیر	۱۹۱
مبحث سوم - اثر حجر در اداره فضولی مال غیر	۱۹۲
مبحث چهارم - تعهدات مدیر فضول در برابر مالک	۱۹۳
مبحث پنجم - تعهدات مالک در برابر مدیر فضول	۱۹۳
فصل سوم - غصب و آنچه در حکم غصب است	۱۹۵
مبحث اول - مسئولیت غاصب	۱۹۷
مبحث دوم - غصب ناشی از اکراه	۲۰۳

۲۰۳	مبحث سوم - تعاقب ایادی در غضب
۲۰۶	مبحث چهارم - مسئولیت غاصبین نسبت به منافع مال
۲۰۸	مبحث پنجم - ابراء در غضب
۲۰۹	مبحث ششم - منافع متعدد یک مال
۲۱۱	فصل چهارم - تسبیب
۲۱۱	مبحث اول - تفاوت اتلاف و تسبیب
۲۱۲	مبحث دوم - اجتماع سبب و مباشر
۲۱۵	فصل پنجم - استیفاء
۲۱۵	مبحث اول - کلیات
۲۱۵	مبحث دوم - اقسام استیفاء
۲۱۶	مبحث سوم - استیفاء از عمل غیر

دفتر پنجم - خانواده

۲۲۱	فصل اول - نکاح
۲۲۱	مبحث اول - تفاوت نکاح دائم و موقت
۲۲۲	مبحث دوم - استگاری
۲۲۲	مبحث سوم - طلاق
۲۲۳	مبحث چهارم - اضرار
۲۲۴	مبحث پنجم - هدایای نامزدی
۲۲۶	مبحث ششم - شروط عقد نكاح
۲۲۷	مبحث هفتم - سن نکاح در حق و اضرار
۲۲۹	مبحث هشتم - تعدد زوجات
۲۳۲	مبحث نهم - عده
۲۳۵	فصل دوم - آثار ازدواج (نکاح)
۲۳۵	مبحث اول - آثار نکاح
۲۳۷	مبحث دوم - تفاوت نفقه زن یا نفقه اقارب
۲۳۹	مبحث سوم - نفقه اقارب
۲۴۰	مبحث چهارم - مهریه
۲۴۳	مبحث پنجم - تاثیر انحلال نکاح در مهریه
۲۴۷	فصل سوم - طلاق
۲۴۷	مبحث اول - کلیات
۲۴۹	مبحث دوم - اقسام طلاق در قانون مدنی

۲۵۱	مبحث سوم - حضانت
-----	------------------

دفتر ششم - عقود معین قسمت اول

۲۵۵	فصل اول - بیع
۲۵۵	مبحث اول - خصوصیات عقد بیع
۲۶۲	مبحث دوم - حق حبس
۲۶۵	مبحث سوم - شرایط حق حبس
۲۶۹	مبحث چهارم - اختیارات مختص مشتری
۲۷۰	مبحث پنجم - اختیار متعاملین
۲۷۰	مبحث ششم - اختیار مختص بایع
۲۷۱	فصل دوم - اختیارات
۲۷۱	مبحث اول - اصول بنیادین اختیارات
۲۷۳	مبحث دوم - تقسیم بندی اختیارات
۲۷۶	مبحث سوم - اختیار تأخیر ثمن
۲۸۱	مبحث چهارم - اختیار غبن
۲۸۲	مبحث پنجم - اختیار عیب
۲۸۷	مبحث ششم - اختیار تدلیس
۲۸۸	مبحث هفتم - اختیار فسخ بفسقه
۲۹۰	مبحث هشتم - اختیار فسخ بفساد
۲۹۰	مبحث نهم - اختیار تفلیس
۲۹۳	فصل سوم - اجاره
۲۹۳	مبحث اول - کلیات
۲۹۴	مبحث دوم - ویژگیهای خاص عقد اجاره
۲۹۷	مبحث سوم - اجاره مال مشاع
۳۰۵	مبحث چهارم - اجاره متصدی حمل و نقل
۳۰۷	فصل چهارم - جعاله
۳۰۷	مبحث اول - کلیات جعاله
۳۰۷	مبحث دوم - خصوصیات عقد جعاله
۳۱۱	فصل پنجم - شرکت مدنی
۳۱۱	مبحث اول - کلیات شرکت مدنی
۳۱۳	مبحث دوم - اداره شرکت مدنی

دفتر هفتم - عقود معین قسمت دوم

۳۲۱	فصل اول - ودیعه
۳۲۱	مبحث اول - کلیات ودیعه
۳۲۱	مبحث دوم - خصوصیات عقد ودیعه
۳۲۷	فصل دوم - عاریه
۳۲۷	مبحث اول - کلیات عاریه
۳۲۷	مبحث دوم - خصوصیات عاریه
۳۳۱	فصل سوم - قرض
۳۳۱	مبحث اول - کلیات قرض
۳۳۱	مبحث دوم - تعهدات مقترض
۳۳۲	مبحث سوم - خصوصیات قرض
۳۳۳	فصل چهارم - وکالت
۳۳۳	مبحث اول - کلیات وکالت
۳۳۴	مبحث دوم - موضوع وکالت
۳۳۴	مبحث سوم - حدود اختیارات وکیل
۳۳۵	مبحث چهارم - وکالت فصولی
۳۳۷	مبحث پنجم - وکالت با واسطه (وکالت در توکیل)
۳۳۹	مبحث ششم - وکالت ذالری
۳۴۰	مبحث هفتم - زوال عقد وکالت
۳۴۳	فصل پنجم - ضمان
۳۴۳	مبحث اول - کلیات ضمان
۳۴۹	مبحث دوم - عقد ضمان معلق
۳۵۵	فصل ششم - حواله
۳۵۵	مبحث اول - کلیات حواله
۳۵۷	مبحث دوم - خصوصیات عقد حواله
۳۶۱	فصل هفتم - کفالت
۳۶۱	مبحث اول - کلیات کفالت
۳۶۱	مبحث دوم - تعریف کفالت
۳۶۱	مبحث سوم - طرفین عقد کفالت
۳۶۷	فصل هشتم - صلح
۳۶۷	مبحث اول - کلیات صلح
۳۶۷	مبحث دوم - انتقال مال در صلح
۳۷۳	فصل نهم - رهن

۳۷۳	مبحث اول - کلیات رهن
۳۷۳	مبحث دوم - تعریف و خصوصیات عقد رهن
۳۷۹	فصل دهم - هبه
۳۷۹	مبحث اول - کلیات هبه
۳۷۹	مبحث دوم - خصوصیات عقد هبه

دفتر هشتم - شفعه، وصیت و ارث

۳۸۳	فصل اول - اخذ به شفعه
۳۸۴	مبحث اول - شرایط ایجاد حق شفعه
۳۸۵	مبحث دوم - سایر خصوصیات اخذ به شفعه
۳۹۵	فصل دوم - وصیت
۳۹۵	مبحث اول - کلیات وصیت
۳۹۵	مبحث دوم - اقسام وصیت
۴۰۷	فصل سوم - ارث
۴۰۷	مبحث اول - کلیات ارث
۴۰۸	مبحث دوم - رابع ارث
۴۱۰	مبحث سوم - مریحات ارث
۴۱۱	مبحث چهارم - طبقات ارث
۴۱۱	مبحث پنجم - وراثت به میزان ارث
۴۱۲	مبحث ششم - رد ترکه و راث
۴۱۳	مبحث هفتم - سهم الارث طبقه دوم
۴۱۵	مبحث هشتم - سهم الارث طبقه سوم
۴۱۷	فهرست منابع و مآخذ

پیشگفتار

حقوق مدنی مهم‌ترین شاخه حقوق خصوصی است که به بررسی و تنظیم روابط افراد جامعه با یکدیگر صرف نظر از عنوان و موقعیت اجتماعی آن‌ها می‌پردازد. بسیاری از ضوابط حقوق مدنی در حقوق عمومی نیز مورد استناد است و به یقین می‌توان گفت مبانی حقوقی که در قانون مدنی هر کشور مصرح است در همه رشته‌های حقوقی آن کشور بازتاب دارد و در حقیقت معیارها، ضوابط و احکام حقوق مدنی همانند ریشه‌های درخت در نظام حقوقی هر کشوری ریشه دوانده است.

با توجه به اهمیت ویژه است که حقوق مدنی از دروس مهم و تعیین کننده چه در دوره تحصیلات کارشناسی حقوق و چه در دوره تحصیلات تکمیلی و همچنین آزمون های مابعد حقوق می‌باشد و در تعداد زیادی از گرایش های کارشناسی ارشد از مواد آزمون می باشد.

در آزمون ورودی وکالت و قضوت نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. بنابراین، مطالعه این درس، راگس در تمامی آزمون ها و دوره های تحصیلی می باشد فلذا با توجه به گستردگی منابع و حجم زیاد مطالب و افزون بر آن منابع دیگر آزمونی که هر یک به نوبه خود قابل توجه و مهم است وجود منبع جامعی که به زبان ساده مطالب این درس مهم را تشریح کرده باشد تا دانشجویان و علاقمندان بتوانند با مراجعه به آن در مدت زمان کوتاه علاوه بر اثابیه پایه و اساس حقوق مدنی و نکات درسی بر نکات مهم و آزمونی نیز تسلط یابند و رخصت بود.

امروزه به دلیل تعداد زیاد دانشگاه ها و دانشجویان حقوق تعداد ارجح التحصیلان این رشته زیاد است و دانشجویانی که قصد شرکت در آزمونهای قضاوت و یا وکالت را دارند با حجم زیادی از داوطلبان برخورد می‌کنند. البته دانشجویانی که در دوره کارشناسی خوب مطالب را آموخته‌اند و یا از منابع مفید استفاده نموده‌اند که پایه و اساس حقوق مدنی و ارتباط بین مطالب این درس را درک کرده‌اند معمولا به مشکلی برخورد نمی‌کنند.